

MỘT SỐ GIẢI PHÁP QUẢN LÝ THIẾT BỊ DẠY NGHỀ TẠI CÁC TRUNG TÂM ĐÀO TẠO NGHIỆP VỤ GIAO THÔNG VẬN TẢI TỈNH BÌNH ĐỊNH

• CN. Nguyễn Thành Hiếu^(*)

Tóm tắt

Quản lý thiết bị dạy nghề luôn cần đầu tư quan tâm đúng mức. Hiện nay, thực trạng việc quản lý thiết bị dạy học nghề tại các trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải như: Quản lý việc trang bị; Quản lý việc sử dụng; Quản lý việc bảo quản; Quản lý việc sửa chữa thiết bị chưa thực sự hiệu quả. Để quản lý các thiết bị dạy học nghề, đặc biệt là thiết bị dạy học nghề lái xe, các Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông cần xây dựng các biện pháp quản lý thiết bị dạy học nghề phù hợp, đảm bảo đáp ứng nhu cầu sử dụng thiết bị trong quá trình thực hành lái xe của học viên.

Từ khoá: Bình Định, giao thông vận tải, thiết bị dạy nghề.

1. Đặt vấn đề

Hiện nay, xe mô tô, xe gắn máy và ô tô là phương tiện giao thông chủ yếu của Việt Nam cả về số lượng cũng như khối lượng vận chuyển hàng hóa trên toàn quốc, đặc biệt tại các khu đô thị và các khu vực kinh tế phát triển. Tính đến thời điểm hiện nay, cả nước có khoảng 21 triệu chiếc xe gắn máy và khoảng 1,6 triệu chiếc ô tô đang được phép lưu hành, phục vụ nhu cầu đi lại và vận chuyển hàng hóa của người dân. Đi liền với nó là vấn đề về tai nạn giao thông và ùn tắc giao thông, đặc biệt là tai nạn giao thông đường bộ, số vụ tai nạn giao thông không ngừng tăng cả về quy mô và số lượng. Để giảm thiểu số vụ tai nạn giao thông thì nhiệm vụ thiết thực nhất là nâng cao ý thức và khả năng của người điều khiển phương tiện tham gia giao thông. Để giảm thiểu tối đa số vụ tai nạn giao thông, trách nhiệm thiết thực nhất của mọi người, mọi ngành là nâng cao ý thức, trách nhiệm và trình độ của người điều khiển phương tiện tham gia giao thông. Vấn đề này có thể giải quyết được thông qua sự kết hợp nhiều giải pháp khác nhau trong đó có giải pháp tăng cường quản lý đào tạo lái xe các hạng tại các Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải.

Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải có nhiệm vụ chính là đào tạo các lĩnh vực trong ngành giao thông vận tải như đào tạo và sát hạch

lái xe các hạng. Với mục đích là đào tạo người lái xe có đạo đức, ý thức và đủ khả năng điều khiển phương tiện khi tham gia giao thông. Là nơi đào tạo nghề, những yêu cầu về cơ sở vật chất và thiết bị dạy nghề của những Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải phải đầy đủ, đúng quy định đào tạo nghề lái xe. Cũng như những cơ sở đào tạo nghề khác, tập thể lãnh đạo, cán bộ và giáo viên của những Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải đã luôn ý thức được tầm quan trọng nhiệm vụ của mình nhằm thực hiện thành công mục tiêu và nhiệm vụ được giao. Trong quá trình hoạt động dạy nghề, thực trạng hiệu quả việc quản lý, sử dụng thiết bị dạy nghề tại Trung tâm còn nhiều bất cập. Vì vậy, nghiên cứu “Một số giải pháp quản lý thiết bị dạy nghề tại Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải tỉnh Bình Định” là rất cần thiết.

2. Về thiết bị dạy nghề

2.1. Khái niệm Thiết bị dạy nghề và Quản lý thiết bị dạy nghề

Thiết bị dạy nghề là một bộ phận cơ sở vật chất trong cơ sở dạy nghề, có tác dụng hỗ trợ trực tiếp cho người dạy trong khâu tổ chức hoạt động nhận thức và hỗ trợ cho người học về lĩnh hội kiến thức và rèn luyện kỹ năng, kỹ xảo nghề nghiệp cho bản thân.

Khái niệm quản lý thiết bị dạy nghề là quá trình tác động có mục đích, hợp quy luật của chủ thể quản lý đến những đối tượng quản lý có liên quan đến hệ thống thiết bị nhằm đạt được mục

^(*) Học viên cao học, Phòng Thiết bị kỹ thuật, Trung tâm đào tạo NVGTVT Bình Định.

tiêu quản lý. Quản lý thiết bị dạy nghề nhằm đảm bảo thực hiện tốt các khâu xây dựng, trang bị, sử dụng, bảo quản, sửa chữa thiết bị dạy nghề một cách phù hợp với mục đích, kế hoạch đào tạo nghề. Điều động và sử dụng hiệu quả nguồn tài chính đầu tư thiết bị cho các hoạt động dạy nghề. Tạo được môi trường đào tạo thuận lợi để huy động trí tuệ và phát huy tới mức tối đa hiệu quả sử dụng thiết bị vào các hoạt động dạy nghề. Cập nhật các tiến bộ khoa học công nghệ trong và ngoài nước để áp dụng vào sử dụng và quản lý thiết bị dạy nghề.

2.2. Vai trò của Thiết bị dạy nghề và Quản lý thiết bị dạy nghề

Thiết bị dạy nghề có thể cung cấp cho người học các kiến thức một cách chắc chắn và chính xác, như vậy nguồn thông tin mà họ thu được trở nên đáng tin cậy hơn và nhớ lâu bền hơn; Làm cho việc giảng dạy trở nên trực quan hơn, cụ thể hơn, vì vậy tăng được khả năng tiếp thu những sự vật, hiện tượng và các quá trình phức tạp mà bình thường người học khó có khả năng tiếp thu được; Rút ngắn thời gian giảng dạy mà việc lĩnh hội kiến thức của người học lại nhanh hơn; Giải phóng người thầy giáo khỏi một khối lượng công việc chân tay, do đó làm tăng khả năng chất lượng dạy học; Dễ dàng gây được cảm tình và sự chú ý của người học; Bằng việc sử dụng thiết bị dạy học, giáo viên có thể kiểm tra một cách khách quan khả năng tiếp thu kiến thức cũng như khả năng hình thành kỹ năng, kỹ xảo nghề nghiệp cho người học.

Quản lý thiết bị dạy nghề là làm cho tất cả các khâu, yếu tố nêu trên gắn kết với nhau, tác động qua lại lẫn nhau, làm cho thiết bị dạy nghề phục vụ tốt nhất cho quá trình dạy học, nhằm góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nghề.

2.3. Chức năng, nhiệm vụ của Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải

Chức năng: Thực hiện kế hoạch đào tạo sơ cấp nghề theo các quy định về đào tạo và sát hạch cấp giấy phép lái xe cơ giới đường bộ và chương trình đào tạo thuyền viên, người lái phương tiện thủy nội địa; Quản lý đội ngũ cán bộ, viên chức, giáo viên và cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học và tài chính của Trung tâm theo qui định của pháp luật; Phối hợp với Ban Sát hạch lái xe thuộc Sở

Giao thông vận tải tổ chức tốt các kỳ sát hạch cấp phép lái xe các hạng: A1, B1, B2, C, D, E, Fc và giấy phép lái phương tiện thủy nội địa hạng III.

Nhiệm vụ: Trên cơ sở các nhiệm vụ quy định tại Điều lệ của Trung tâm dạy lái xe, quy chế tổ chức hoạt động của Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải và các nhiệm vụ được lãnh đạo giao, Trung tâm thực hiện các nhiệm vụ sau: Biên soạn các chương trình chi tiết đào tạo lái xe các hạng B1, B2, C, D, E, Fc; chứng chỉ chuyên môn của người lái và cấp phép lái phương tiện thủy nội địa; Đào tạo người lái xe ô tô các hạng B1, B2, C, D, E, Fc; chuyển hạng giấy phép lái xe C, D, E, Fc theo chương trình quy định của Bộ Giao thông vận tải; Đào tạo chứng chỉ chuyên môn người lái phương tiện thủy nội địa, cấp giấy phép thuyền trưởng hạng III thích ứng với nhu cầu xã hội.

3. Thực trạng công tác quản lý thiết bị dạy học nghề tại các Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải

3.1. Quản lý việc trang bị

Thiết bị dạy học nghề ở Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải chủ yếu được đầu tư từ nguồn tài chính tích lũy được trong quá trình hoạt động. Số lượng thiết bị dạy học nghề tại các Trung tâm được trang bị tương đối đầy đủ và đáp ứng được nhu cầu giảng dạy và thực tập nghề cho học viên. Lãnh đạo một số Trung tâm quan tâm xây dựng kế hoạch trang bị thiết bị dạy học nghề hiện đại và đồng bộ; Tính năng của Thiết bị dạy học nghề đảm bảo khoa học, sư phạm, an toàn trong sử dụng; Đảm bảo hiệu quả kinh tế và kế hoạch mua sắm, trang bị, thiết bị dạy học nghề theo đúng các quy định hiện hành của nhà nước

3.2. Quản lý việc sử dụng

Sử dụng thiết bị dạy học nghề đúng lúc, đúng chỗ, đúng mục đích trong quá trình dạy học. Có kế hoạch tổ chức triển khai, chỉ đạo và kiểm tra, đánh giá việc sử dụng thiết bị dạy học nghề; Điều chỉnh thực hiện kế hoạch sử dụng thiết bị để hoàn thiện công tác quản lý thiết bị dạy học nghề. Việc thực hiện đúng kế hoạch sử dụng thiết bị đã tạo ra hiệu quả to lớn trong công tác đào tạo nghề, đặc biệt là nghề mang tính nguy hiểm như nghề lái xe.

3.3. Quản lý việc bảo quản

Để các thiết bị dạy học nghề sử dụng được lâu dài và ổn định, tiết kiệm được kinh phí mua sắm, sửa chữa, thì yêu cầu về bảo quản thiết bị là rất cần thiết. Lãnh đạo trung tâm đã xây dựng được nội dung cụ thể về công tác bảo quản thiết bị dựa vào chức năng quản lý kế hoạch sử dụng thiết bị dạy học nghề trong từng học kỳ; có kế hoạch kiểm tra, bảo quản, bảo dưỡng (định kỳ và đột xuất) nhằm kịp thời phát hiện những thiết bị dạy học nghề hư hỏng để thay thế và sửa chữa kịp thời, đảm bảo thiết bị dạy học nghề hoạt động tốt trong quá trình đào tạo nghề.

3.4. Quản lý việc sửa chữa

Sửa chữa thiết bị cũng rất quan trọng nhằm đảm bảo các thiết bị đó sử dụng được lâu dài, tiết kiệm được kinh phí, thì yêu cầu về sửa chữa thiết bị dạy học nghề là rất cần thiết nhằm đảm bảo luôn luôn đủ thiết bị cho công tác đào tạo nghề, Lãnh đạo đã xây dựng được nội dung cụ thể công tác kiểm tra, sửa chữa, phục hồi các thiết bị xuống cấp, có kế hoạch sửa chữa các thiết bị hư hỏng trong quá trình sử dụng thiết bị.

Tuy nhiên, trong quá trình quản lý của một tổ chức phải chịu ảnh hưởng của một số yếu tố nhất định. Đúng về góc độ quản lý đối với hoạt động quản lý thiết bị dạy học nghề trong quá trình hoạt động luôn chịu tác động ảnh hưởng của các nhân tố khách quan và chủ quan như nhân tố về địa lý tự nhiên; nhân tố về kinh tế - xã hội; nhân tố văn hóa; khoa học - công nghệ; nhân tố về bộ máy tổ chức, nhân lực, tài chính, cơ sở vật chất và cơ chế của Trung tâm về môi trường hoạt động và thông tin về lĩnh vực hoạt động; nhân tố về số lượng và chất lượng đội ngũ giáo viên, cán bộ quản lý, nhân viên, mạng lưới phòng học, sân bãi tập các loại.

4. Một số biện pháp quản lý thiết bị dạy học nghề của trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải

Từ thực trạng của quản lý thiết bị dạy học nghề của các Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải, việc tìm kiếm các biện pháp quản lý để góp phần nâng cao chất lượng đào tạo người lái xe trong điều kiện hiện nay là rất khó, song không phải vì thế mà chúng ta không tìm ra cách

giải quyết, vấn đề là phụ thuộc vào sự thống nhất, quyết tâm trong chỉ đạo và thực hiện của lãnh đạo, cán bộ quản lý, giáo viên trong trung tâm. Góp phần vào việc nâng cao chất lượng đào tạo, chúng tôi đề xuất 5 biện pháp quản lý thiết bị dạy học nghề tại các Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải như sau:

4.1. Nâng cao nhận thức tác dụng của thiết bị dạy học nghề

Đây là yếu tố hết sức quan trọng, ảnh hưởng rất lớn đến vấn đề nâng cao hiệu quả quản lý thiết bị dạy học nghề của các Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải. Thông qua biện pháp nâng cao nhận thức tác dụng thiết bị dạy học nghề của cán bộ quản lý, giáo viên và học viên là góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả quản lý thiết bị dạy học nghề trong quá trình sử dụng thiết bị, phải đảm bảo đủ thiết bị dạy học nghề cho yêu cầu đào tạo nghề.

4.2. Quản lý đầu tư, trang bị thiết bị dạy học nghề

Nhằm làm cho hệ thống thiết bị dạy học nghề của các Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải ngày càng đầy đủ, đồng bộ và hiện đại hơn, để đáp ứng đầy đủ nhu cầu sử dụng thiết bị dạy học nghề của học viên; nâng cao hiệu quả, chất lượng đào tạo nghề.

4.3. Quản lý việc sử dụng thiết bị dạy học nghề

Tạo ra cơ sở pháp lý và làm căn cứ để triển khai các kế hoạch đã định của lãnh đạo trung tâm, cần nâng cao năng lực quản lý kế hoạch sử dụng thiết bị dạy học nghề, chương trình đào tạo nghề trong Trung tâm một cách hợp lý, có hệ thống đồng bộ, đáp ứng yêu cầu sử dụng thiết bị dạy học nghề của giáo viên, học viên đầy đủ, kịp thời, hiệu quả, phát huy hết công suất, chức năng và kéo dài thời hạn sử dụng của các loại thiết bị dạy học nghề và phục vụ công tác đào tạo nghề của Trung tâm.

4.4. Quản lý việc bảo quản, bảo dưỡng, sửa chữa thiết bị dạy học nghề

Xây dựng kế hoạch phối hợp nhiều bộ phận và cá nhân, từ giám đốc đến giáo viên trong công tác bảo quản, bảo dưỡng, sửa chữa thiết bị dạy học nghề. Bởi thiết bị dạy học nghề được mọi người cùng quản lý, sử dụng nên đòi

hỏi mỗi cá nhân phải có ý thức trách nhiệm quản lý việc bảo quản, bảo dưỡng, sửa chữa thiết bị nhằm duy trì và tăng thời gian sử dụng trong quá trình thực hành đào tạo nghề, để thiết bị sử dụng được lâu hơn, bền hơn và đáp ứng thiết bị cho chương trình đào tạo nghề của Trung tâm.

4.5. Tổ chức bộ máy quản lý thiết bị dạy học nghề

Nhằm tăng cường nâng cao năng lực công tác và trách nhiệm của đội ngũ cán bộ quản lý, cán bộ phụ trách thiết bị dạy học nghề và giáo viên là nội dung quản lý của Giám đốc trong quá trình thực hiện nhiệm vụ. Công tác quản lý thiết bị dạy học nghề trong cơ sở đào tạo nghề đạt được kết quả cao khi có bộ máy chuyên trách làm công tác quản lý thiết bị dạy học nghề, duy trì và phát huy năng lực chuyên môn trong công tác.

5. Kết luận

Các biện pháp đề xuất nêu trên được xác lập từ cơ sở lý luận và thực tiễn của công tác quản lý thiết bị dạy học nghề ở các Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải. Mỗi biện pháp đều có đặc tính độc lập của nó và có mối quan hệ mật thiết gắn bó hữu cơ, bổ sung và hỗ trợ với nhau. Việc áp dụng những biện pháp quản lý đã nêu trên vào công tác quản lý thiết bị dạy học nghề tại các Trung tâm đào tạo nghiệp vụ giao thông vận tải bước đầu đã đem lại một số kết quả khả quan. Góp phần tạo điều kiện để thực hiện tốt mọi hoạt động liên quan đến thiết bị dạy học nghề như trong giảng dạy và thực hành trên thiết bị dạy học nghề. Đảm bảo yêu cầu kỹ thuật, an toàn trong quá trình đào tạo người lái xe có ý thức đạo đức và khả năng điều khiển phương tiện tham gia giao thông, hoàn thành mục tiêu đã định của Trung tâm./.

Tài liệu tham khảo

[1]. Bộ Giao thông vận tải (2013), *Văn bản quy phạm pháp luật về lĩnh vực đào tạo, sát hạch cấp giấy phép lái xe năm 2013*, NXB Giao thông vận tải.

[2]. Trần Kiểm (2004), *Khoa học quản lý giáo dục - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, NXB Giáo dục, Hà Nội.

[3]. Thùy Linh, Việt Trinh (2012), *Chiến lược phát triển dạy nghề và Quy trình kiểm định chất lượng dạy nghề 2012*, NXB Lao động.

SOME SOLUTIONS ON MANAGING TEACHING FACILITIES IN THE BINH DINH PROVINCE CENTER FOR TRAINING TRANSPORTATION PROFESSIONALS

It is required that teaching facilities management should be always invested enough attentions. However, the reality of teaching facilities management in the Center for Training Transportation Professionals including: using, maintaining and repairing managements have exposed to be not very sufficient. Hence, to have better managements, especially managing the driving training equipment, the center should establish possible measures to manage the vocational training equipment, responding to students' need of using the facilities during their driving practice.

Keywords: BinhDinh, teaching facilities, transportation.

Ngày nhận bài: 23/9/2013; ngày nhận đăng: 10/10/2013.